

Comentariul operei Apus de soare de Barbu Stefanescu Delavrancea - partea a patra

Mai pot fi mentionati clucerul Moghila si fiul sau Tugulea si cel mult doctorii lui Stefan, iatlianul Ieronimo da Cesena Wingensporn si Smil. Rostul mai multor personaje este sa arate maretia lui Stefan. Paharnicul Ulea insusi numeste pe Stefan "soiman" sau "vultur".

Petru Rares ii spune "zmeu", ceilalti "slaavitul", "sfantul", "imparatul".

Delavrancea a intampinat fara indoiala dificultati din punctul de vedere al limbii, intrucat nu stia exact cum se vorbea pe timpul lui Stefan cel Mare si afara de asta dramaturgul apartinea graiului muntean. Problema a fost rezolvata prin folosirea limbajului popular, cu inlaturarea aproape totala a arhaismelor si cu utilizarea rara a catorva termeni regionali (oghial pentru plapuma, omat pentru zapada deste pentru degete). Mult mai frecvente sunt formele muntenesti (dada, acusica, asta, al, da, auz, vaz). Tonul popular si stilul cronicaresc inlatura usor orice stridenta si figura lui Stefan nu e alterata de limbajul usor muntenesc la perfectul simplu ("El fu de fata si vazu ce vreau ei...").

Toate lipsurile piesei (unele simetrii fortate, abuzul de metafore) sunt suplinite de creatia puternica a eroului principal coborat parca dintr-o fresca de manastire.

In creatia teatrului Delavrancea da o stralucire neasteptata dramei istorice in continuarea traditiei inaugurate de B.P.Hasdeu cu "Razvan si Vidra" si Vasile Alecsandri cu "Despot-voda" sau AL. Davila cu "Vlaicu-voda". Desi scrise in proza dramele istorice ale lui Delavrancea abunda atat in lirism cat si in oratorica de buna calitate, mai ales in Apus de soare:

"Dezlantuirea oratorica este extraordinara, truculenta sublima, la nivelul poeziei lui V. Hugo si M. Eminescu." (G. Calinescu)